

ЗАТВЕРДЖЕНО
Наказ Міністерства освіти
і науки України
_____ 2021 р. № _____

Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти

Типова освітня програма для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти (далі – Типова освітня програма) застосовується для:

закладів загальної середньої освіти із навчанням українською мовою;
закладів загальної середньої освіти, у яких є класи (групи) з навчанням мовою корінного народу або національної меншини поряд з державною мовою, та закладів загальної середньої освіти, у яких є класи (групи) з навчанням українською мовою та вивченням мови корінного народу або національної меншини.

Типова освітня програма окреслює обов'язкові та рекомендовані підходи до розроблення закладами загальної середньої освіти та використання ними в освітній діяльності освітніх програм на кожному циклі (адаптаційний цикл та цикл базового предметного навчання) базової середньої освіти.

Типова освітня програма визначає:

вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою базової середньої освіти;

загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі та циклі базового предметного навчання (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання.

Типова освітня програма включає:

варіанти типових навчальних планів;
перелік варіантів модельних навчальних програм;
рекомендовані форми організації освітнього процесу;
опис інструментарію оцінювання.

Під час розроблення Типової освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної, фінансової і кадрової автономії закладів освіти, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Відповідно до Закону України «Про освіту» метою повної загальної середньої освіти є всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується

через формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності.

Для реалізації мети повної загальної середньої освіти, а також належної організації освітнього процесу кожен заклад освіти розробляє та використовує в освітній діяльності освітню програму. Вона може бути розроблена окремо для кожного рівня (циклу) повної загальної середньої освіти, або ж бути наскрізною, розробленою для декількох рівнів освіти. Відповідне рішення приймає педагогічна рада закладу освіти.

Освітня програма закладу загальної середньої освіти, розроблена на основі Типової освітньої програми, відповідно до частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту», має:

відповідати структурі Типової освітньої програми та визначеним нею вимогам до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою закладу освіти;

визначати (в обсязі не меншому ніж встановлено Типовою освітньою програмою) загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі та циклі базового предметного навчання (в годинах), його розподіл між освітніми галузями за роками навчання;

містити навчальний план, що ґрунтується на одному з варіантів типових навчальних планів Типової освітньої програми і може передбачати перерозподіл годин (у визначеному типовим навчальним планом обсязі) між обов'язковими для вивчення навчальними предметами (крім державної мови) певної освітньої галузі, які можуть вивчатися окремо та/або інтегровано з іншими навчальними предметами;

містити перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом освіти в освітньому процесі, та/або навчальних програм, затверджених педагогічною радою, що мають містити опис результатів навчання учнів з навчальних предметів (інтегрованих курсів) в обсязі не меншому, ніж встановлено відповідними модельними навчальними програмами;

опис форм організації освітнього процесу та інструментарію оцінювання.

Освітні програми закладів загальної середньої освіти, згідно із частиною четвертою статті 7 Закону України «Про освіту», частиною дев'ятою статті 5 Закону України «Про повну загальну середню освіту», можуть передбачати викладання одного чи декількох навчальних предметів (інтегрованих курсів) поряд із державною мовою англійською чи іншою офіційною мовою Європейського Союзу. При цьому в освітньому процесі можуть використовуватись методи та прийоми двомовної та багатомовної освіти.

Освітня програма закладу освіти може містити інші складники, що враховують специфіку та особливості освітньої діяльності закладу освіти.

Вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за освітньою програмою

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02 серпня 2019 р. за № 852/33823.

Загальний обсяг навчального навантаження на адаптаційному циклі базової середньої освіти та циклі базового предметного навчання базової середньої освіти, його розподіл між освітніми галузями за роками навчання

Розподіл загального обсягу навчального навантаження для учнів 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) та 7-9 класів (цикл базового предметного навчання базової середньої освіти) закладів загальної середньої освіти сформовано для:

- закладів з навчанням українською мовою;
- класів (груп) з навчанням мовою корінного народу або національної меншини чи з навчанням українською мовою та вивченням мови корінного народу або національної меншини.

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання.

Для закладів загальної середньої освіти Базовими навчальними планами визначено рекомендовану, мінімальну та максимальну кількість навчальних годин для вивчення кожної освітньої галузі. Різниця між рекомендованою та мінімальною кількістю навчальних годин у кожній освітній галузі може бути перерозподілена на інші освітні галузі в межах максимальних значень, а також на вибіркові освітні компоненти. Заклад загальної середньої освіти може

самостійно визначати кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі в межах діапазону, визначеного Базовим навчальним планом.

Додаткові години для вивчення навчальних предметів, інтегрованих курсів, курсів за вибором, через які реалізуються освітні галузі, проведення індивідуальних консультацій та групових занять заклад загальної середньої освіти розподіляє самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів, що відображається в освітній програмі закладу.

Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей не повинна перевищувати загальної кількості годин, визначених базовим навчальним планом.

Освітні програми приватних та корпоративних закладів освіти можуть (за рахунок власних надходжень) містити збільшену кількість навчальних предметів (інтегрованих курсів) та/або навчальних годин порівняно з відповідним варіантом типового навчального плану, за умови дотримання вимог санітарного законодавства.

Загальний обсяг тижневого навчального навантаження на рівні базової середньої освіти наведено в додатках 1 та 2.

Типові навчальні плани

Типові навчальні плани містять загальний обсяг навчального навантаження (в навчальних годинах), його рекомендований розподіл за роками навчання між навчальними предметами та/або інтегрованими курсами, обов'язковими для вивчення.

Варіанти типових навчальних планів наведено в додатках 3 та 4.

Модельні навчальні програми

Модельна навчальна програма - документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендований для використання в освітньому процесі в порядку, визначеному законодавством.

Формування змісту навчальних предметів, інтегрованих курсів може здійснюватися шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей, однієї освітньої галузі або її окремих складників.

Перелік модельних навчальних програм наведено в додатку 5.

На основі модельних навчальних програм заклад освіти може розробляти навчальні програми предметів, інтегрованих курсів, що мають містити опис результатів навчання в обсязі не меншому, ніж передбачено Державним стандартом базової середньої освіти та/або відповідними модельними навчальними програмами. Такі навчальні програми затверджуються педагогічною радою закладу освіти.

Рекомендовані форми організації освітнього процесу

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою закладу освіти та відображаються в освітній програмі закладу освіти. Вибір форм залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти.

Для викладання інтегрованих курсів (галузевих, міжгалузевих) можуть залучатися декілька педагогічних працівників відповідного фаху.

За потреби заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладу (закладів) освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, зокрема тих, що забезпечують здобуття освіти за мережевою формою здобуття освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

З метою належної організації освітнього процесу у закладах загальної середньої освіти формуються класи та/або групи, у тому числі спеціальні, інклюзивні, з дистанційною, вечірньою формою здобуття освіти, з навчанням мовою корінного народу чи національної меншини України поряд із державною мовою.

Опис інструментарію оцінювання

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначених державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів.

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів / інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада закладу загальної середньої освіти може прийняти рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента, зокрема курсів за вибором.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання та державна підсумкова атестація. Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюють відповідно до вимог модельних навчальних програм із застосуванням таких основних форм та способів:

усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);

письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);

цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);

практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо).

У рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу освіти здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

Загальний обсяг навчального навантаження для закладів із навчанням українською мовою

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень та рік															
	Навантаження	5 клас			6 клас			7 клас			8 клас			9 клас		
		рекомендоване	мінімальне	максимальне	рекомендоване	мінімальне	максимальне	рекомендоване	мінімальне	максимальне	рекомендоване	мінімальне	максимальне	рекомендоване	мінімальне	максимальне
Мовно-літературна	на тиждень	11	10	13	11	10	13	10	9	12	10	8	12	10	8	12
	на рік	385	350	455	385	350	455	350	315	420	350	280	420	350	280	420
Математична	на тиждень	5	4	6	5	4	6	5	4	6	5	4	7	5	4	7
	на рік	175	140	210	175	140	210	175	140	210	175	140	245	175	140	245
Природничка	на тиждень	3	1,5	3	3	2	4	8	7	9	8,5	8	10	9,5	8	11
	на рік	105	52,5	105	105	70	140	280	245	315	297,5	280	350	332,5	280	385

Усього	на тиждень	30			31			34			35,5			35,5		
	на рік	1050			1085			1190			1242,5			1225		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітнього компонента, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	на тиждень	1			3			1			0,5			0,5		
	на рік	35			105			35			17			17		
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування	на тиждень	31			34			35			36			36		
	на рік	1085			1190			1225			1260			1260		

поділу на групи)																
Гранично допустиме річне навантаження учнів	на тиждень	28			31			32			33			33		
	на рік	980			1085			1120			1155			1155		

**Загальний обсяг навчального навантаження для класів
з навчанням мовою корінного народу або національної меншини поряд з державною мовою чи
з навчанням українською мовою та вивченням мови корінного народу або національної меншини**

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень та рік															
	Навантаження	5 клас			6 клас			7 клас			8 клас			9 клас		
		рекомендоване	мінімальне	максимальне	рекомендоване	мінімальне	максимальне	рекомендоване	мінімальне	максимальне	рекомендоване	мінімальне	максимальне	рекомендоване	мінімальне	максимальне
Мовно-літературна	на тиждень	11,5	12	13	11,5	10	13	10,5	10	12	10,5	8	12	10,5	8	12
	на рік	402,5	420	455	402,5	350	455	367,5	350	420	367,5	280	420	367,5	280	420
Математична	на тиждень	5	4	6	5	4	6	5	4	6	5	4	7	5	4	7
	на рік	175	140	210	175	140	210	175	140	210	175	140	245	175	140	245
Природничча	на тиждень	3	1,5	3	3	2	4	8	7	9	8,5	8	10	9,5	8	11
	на рік	105	52,5	105	105	70	140	280	245	315	297,5	280	350	332,5	280	385

Усього	на тиждень	30			31			34			35,5			35,5		
	на рік	1050			1085			1190			1242,5			1242,5		
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	на тиждень	1			3			1			0,5			0,5		
	на рік	35			105			35			17			17		
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	на тиждень	31			34			35			36			36		
	на рік	1085			1190			1225			1260			1260		
Гранично допустиме річне	на тиждень	28			31			32			33			33		

навантаження учнів	на рік	980			1085			1120			1155			1155		

Типовий навчальний план для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою

Загальні коментарі до плану та питання міжгалузевої інтеграції

1. Кількість навчальних годин для вивчення державної мови у навчальному плані закладу освіти відповідно до абзацу четвертого частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» не може бути меншою, ніж у типовому навчальному плані.

2. Уроки з фізичної культури, згідно із частиною четвертою статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», є обов'язковими і проводяться не менше трьох разів на тиждень, що відображається у навчальному плані закладу освіти для кожного класу.

3. Відповідно до пункту 26 Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898 (далі – Стандарт) у базовому навчальному плані (додаток 23 до Стандарту) визначено рекомендовану, мінімальну та максимальну кількість навчальних годин для вивчення кожної освітньої галузі. Заклад загальної середньої освіти може самостійно визначати кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі в межах заданого діапазону (див. додатки 1 та 2). Різниця між рекомендованою та мінімальною кількістю навчальних годин у кожній освітній галузі може бути перерозподілена між освітніми компонентами цієї освітньої галузі або на інші освітні галузі, а також на вибіркові освітні компоненти. Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі може збільшуватися, включно до максимального показника з урахуванням перерозподілу різниці між рекомендованою та мінімальною кількістю навчальних годин інших освітніх галузей. Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей не повинна перевищувати загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної базовим навчальним планом, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів.

Додаткові години для вивчення навчальних предметів, інтегрованих курсів, курсів за вибором, через які реалізуються освітні галузі, проведення індивідуальних консультацій та групових занять заклад загальної середньої освіти

розподіляє самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів, що відображається в освітній програмі закладу.

4. У закладах загальної середньої освіти можуть запроваджуватися як галузеві, так і міжгалузеві навчальні предмети (інтегровані курси), формування змісту яких може здійснюватися шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей або окремих їх складників. Ці навчальні предмети (інтегровані курси) вивчаються за модельними навчальними програмами згідно з додатком 5 або за навчальними програмами, затвердженими педагогічною радою, що мають містити опис результатів навчання учнів в обсязі не меншому, ніж передбачено Державним стандартом базової середньої освіти та/або відповідними модельними навчальними програмами.

5. Предмети та курси, на які виділяється 0,5 години на тиждень, рекомендується вивчати протягом одного семестру.

Освітні галузі	Орієнтовний перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Рекомендована кількість годин на тиждень у класах					Орієнтовний перелік міжгалузевих інтегрованих курсів
		5	6	7	8	9	
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	3	3	3	У межах загальної кількості годин, визначених типовим навчальним планом, можуть вивчатися міжгалузеві інтегровані курси «Природа і суспільство», «Економіка і право», «Фізика та основи техніки», «Робототехніка», «STEM-lab», «Мистецтво та література».
	Українська література	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	
	Зарубіжна література						
	Іноземна мова	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	
	У рамках галузі можуть вивчатися: галузеві інтегровані курси «Українська мова і література»; «Інтегрований курс літератур (українська та зарубіжна)»; «Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжна література)»; - друга іноземна мова (не менше двох годин на тиждень).						
Математична	Математика	5	5	-	-	-	У рамках галузі може вивчатися у 7-9 класах галузевий інтегрований курс «Математика».
	Алгебра	-	-	3	3	3	
	Геометрія	-	-	2	2	2	

Природнича	Вступ до природничих наук	3	3	-	-	-
	Біологія	-	-	2	2,5	2,5
	Географія	-	-	2	2	2
	Фізика	-	-	2	2	3
	Хімія	-	-	2	2	2
	У рамках галузі у 7-9 класах може вивчатися галузевий інтегрований курс «Природничі науки».					
Соціальна і здоров'язберезувальна	Здоров'я, безпека та добробут	1	1	1,5	1,5	-
	Етика / Курси морального спрямування	0,5	0,5	-	-	-
	Підприємництво і фінансова грамотність	-	-	-	-	1,5
Громадянська та історична	Вступ до історії України	1	-	-	-	-
	Історія України. Всесвітня історія	-	2	-	-	-
	Історія України	-	-	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	-	1	1	1
	Правознавство	-	-	-	-	1

	У рамках галузі може вивчатися у 6-9 класах галузевий інтегрований курс «Історія України. Всесвітня історія».					
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5	1,5	2	2
Технологічна	Технології	2	2	1	1	1
Мистецька	Мистецтво	2	2	2	2	-
	Заклад загальної середньої освіти може обирати у 5-8 класах інтегрований курс «Мистецтво» або окремі курси: «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво».					
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3	3
	Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.					
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		27 + 3	28 + 3	31 + 3	32,5 + 3	32,5 + 3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	3	1	0,5	0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33	33
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		28 + 3	31 + 3	32 + 3	33 + 3	33 + 3

**Типовий навчальний план для 5-9 класів
з навчанням мовою корінного народу або національної меншини поряд з державною мовою чи
з навчанням українською мовою та вивченням мови корінного народу або національної меншини**

Загальні коментарі до плану та питання міжгалузевої інтеграції

1. Кількість навчальних годин для вивчення державної мови у навчальному плані закладу освіти відповідно до абзацу четвертого частини третьої статті 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту» не може бути меншою, ніж у типовому навчальному плані.

2. Уроки з фізичної культури, згідно із частиною четвертою статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт», є обов'язковими і проводяться не менше трьох разів на тиждень, що відображається у навчальному плані закладу освіти для кожного класу.

3. Відповідно до пункту 26 Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898 (далі – Стандарт) у базовому навчальному плані (додаток 23 до Стандарту) визначено рекомендовану, мінімальну та максимальну кількість навчальних годин для вивчення кожної освітньої галузі. Заклад загальної середньої освіти може самостійно визначати кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі в межах заданого діапазону (див. додатки 1 та 2). Різниця між рекомендованою та мінімальною кількістю навчальних годин у кожній освітній галузі може бути перерозподілена між освітніми компонентами цієї освітньої галузі або на інші освітні галузі, а також на вибіркові освітні компоненти. Кількість навчальних годин на вивчення кожної освітньої галузі може збільшуватися, включно до максимального показника з урахуванням перерозподілу різниці між рекомендованою та мінімальною кількістю навчальних годин інших освітніх галузей. Сума годин на вивчення всіх освітніх галузей не повинна перевищувати загальнорічної кількості навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи), визначеної базовим навчальним планом, з дотриманням вимог гранично допустимого річного навчального навантаження учнів.

Додаткові години для вивчення навчальних предметів, інтегрованих курсів, курсів за вибором, через які реалізуються освітні галузі, проведення індивідуальних консультацій та групових занять заклад загальної середньої освіти розподіляє самостійно, враховуючи особливості організації освітнього процесу та індивідуальні освітні потреби учнів, що відображається в освітній програмі закладу.

4. Відповідно до пункту 27 Стандарту заклади загальної середньої освіти самостійно здійснюють розподіл навчального навантаження між мовою корінного народу або національної меншини та іноземною мовою, відображаючи це в навчальному плані.

Такі заклади для реалізації мовно-літературної освітньої галузі можуть використовувати додаткові години, передбачені типовим навчальним планом (а також перерозподіляти години в самій мовно-літературній освітній галузі та між освітніми галузями у межах заданого діапазону).

5. У закладах загальної середньої освіти можуть запроваджуватися як галузеві, так і міжгалузеві навчальні предмети (інтегровані курси), формування змісту яких може здійснюватися шляхом упорядкування в логічній послідовності результатів навчання кількох освітніх галузей або окремих їх складників. Ці навчальні предмети (інтегровані курси) вивчаються за модельними навчальними програмами згідно з додатком 5 або за навчальними програмами, затвердженими педагогічною радою, що мають містити опис результатів навчання учнів в обсязі не меншому, ніж передбачено Державним стандартом базової середньої освіти та/або відповідними модельними навчальними програмами.

6. Предмети та курси, на які виділяється 0,5 години на тиждень, рекомендується вивчати протягом одного семестру.

Освітні галузі	Орієнтовний перелік предметів та галузевих інтегрованих курсів	Рекомендована кількість годин на тиждень у класах					Орієнтовний перелік міжгалузевих інтегрованих курсів
		5	6	7	8	9	
Мовно-літературна	Українська мова	4	4	3	3	3	У межах загальної кількості годин, визначених типовим навчальним планом, можуть вивчатися міжгалузеві інтегровані курси «Природа і суспільство», «Економіка і право», «Фізика та основи техніки», «Робототехніка», «STEM-lab», «Мистецтво та література».
	Українська література	3,5	3,5	3,5	3,5	3,5	
	Інтегрований курс літератур (корінного народу або національної меншини та зарубіжна)						
	Мова корінного народу або	4	4	4	4	4	

	національної меншини					
	Іноземна мова					
	У рамках галузі можуть вивчатися: галузеві інтегровані курси «Українська мова і література»; «Інтегрований мовно-літературний курс (мова та література корінного народу або національної меншини)». У випадку запровадження «Інтегрованого мовно-літературного курсу (мова та література корінного народу або національної меншини)» курс «Зарубіжної літератури» вивчається окремо; - друга іноземна мова (не менше двох годин на тиждень).					
Математична	Математика	5	5	-	-	-
	Алгебра	-	-	3	3	3
	Геометрія	-	-	2	2	2
	У рамках галузі може вивчатися у 7-9 класах галузевий інтегрований курс «Математика».					
Природнича	Вступ до природничих наук	3	3	-	-	-
	Біологія	-	-	2	2,5	2,5
	Географія	-	-	2	2	2
	Фізика	-	-	2	2	3
	Хімія	-	-	2	2	2

	У рамках галузі у 7-9 класах може вивчатися галузевий інтегрований курс «Природничі науки».					
Соціальна і здоров'язберезувальна	Здоров'я, безпека та добробут	0,5	0,5	1	1	-
	Етика / Курси морального спрямування	0,5	0,5	-	-	-
	Підприємництво і фінансова грамотність	-	-	-	-	1
Громадянська та історична	Вступ до історії України	1	-	-	-	-
	Історія України. Всесвітня історія	-	2	-	-	-
	Історія України	-	-	-	1,5	1,5
	Всесвітня історія	-	-	1	1	1
	Правознавство	-	-	-	-	1
	У рамках галузі може вивчатися у 6-9 класах галузевий інтегрований курс «Історія України. Всесвітня історія».					
Інформатична	Інформатика	1,5	1,5	1,5	2	2
Технологічна	Технології	2	2	1	1	1
Мистецька	Мистецтво	2	2	2	2	-

	Заклад загальної середньої освіти може обирати у 5-8 класах інтегрований курс «Мистецтво» або окремі курси: «Музичне мистецтво», «Образотворче мистецтво».					
Фізична культура	Фізична культура	3	3	3	3	3
	Години, передбачені для фізичної культури, не враховуються під час визначення гранично допустимого навчального навантаження учнів, але обов'язково фінансуються.					
Разом (без фізичної культури + фізична культура)		27+ 3	28 + 3	31 + 3	32,5 + 3	32.5 + 3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять		1	3	1	0,5	0,5
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31	32	33	33
Всього (без фізичної культури + фізична культура; без урахування поділу класів на групи)		28 + 3	31 + 3	32 + 3	33 + 3	33 + 3

Перелік модельних навчальних програм для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти

№№ з/п	Назва модельної навчальної програми
1.	«Українська мова. 5-9 класи»
2.	«Українська мова. 5-9 класи» для класів з навчанням кримськотатарською та російською мовами
3.	«Українська мова. 5-9 класи» для класів з навчанням молдовською мовою
4.	«Українська мова. 5-9 класи» для класів з навчанням румунською мовою
5.	«Українська мова. 5-9 класи» для класів з навчанням угорською мовою
6.	«Українська література. 5-9 класи»
7.	«Українська мова і література. 5-9 класи»
8.	«Зарубіжна література. 5-9 класи»
9.	«Інтегрований курс літератур (українська та зарубіжна). 5-9 класи»

10	«Інтегрований курс літератур (болгарська та зарубіжна). 5-9 класи»
11	«Інтегрований курс літератур (кримськотатарська та зарубіжна). 5-9 класи»
12	«Інтегрований курс літератур (молдовська та зарубіжна). 5-9 класи»
13	«Інтегрований курс літератур (польська та зарубіжна). 5-9 класи»
14	«Інтегрований курс літератур (російська та зарубіжна). 5-9 класи»
15	«Інтегрований курс літератур (румунська та зарубіжна). 5-9 класи»
16	«Інтегрований курс літератур (словацька та зарубіжна). 5-9 класи»
17	«Інтегрований курс літератур (угорська та зарубіжна). 5-9 класи»
18	«Інтегрований мовно-літературний курс (українська мова, українська та зарубіжна література). 5-9 класи»
19	«Болгарська мова. 5-9 класи»
20	«Гагаузька мова. 5-9 класи»

21	«Мова іврит. 5-9 класи»
22	«Кримськотатарська мова. 5-9 класи»
23	«Молдовська мова. 5-9 класи»
24	«Новогрецька мова. 5-9 класи»
25	«Польська мова. 5-9 класи»
26	«Російська мова. 5-9 класи»
27	«Румунська мова. 5-9 класи»
28	«Словацька мова. 5-9 класи»
29	«Угорська мова. 5-9 класи»
30	«Інтегрований мовно-літературний курс (болгарська мова та література)»
31	«Інтегрований мовно-літературний курс (кримськотатарська мова та література)»
32	«Інтегрований мовно-літературний курс (молдовська мова та література)»
33	«Інтегрований мовно-літературний курс (польська мова та література)»

34	«Інтегрований мовно-літературний курс (російська мова та література)»
35	«Інтегрований мовно-літературний курс (румунська мова та література)»
36	«Інтегрований мовно-літературний курс (словацька мова та література)»
37	«Інтегрований мовно-літературний курс (угорська мова та література)»
38	«Іноземна мова. 5-9 класи»
39	«Друга іноземна мова. 5-9 класи»
40	«Математика. 5-6 класи»
41	«Математика. 5-9 класи»
42	«Алгебра. 7-9 класи»
43	«Геометрія. 7-9 класи»
44	«Вступ до природничих наук. 5-6 класи»
45	«Біологія. 7-9 класи»
46	«Географія. 7-9 класи»

47	«Фізика. 7-9 класи»
48	«Хімія. 7-9 класи»
49	«Природничі науки. 7-9 класи»
50	«Природа і суспільство. 5-9 класи»
51	«Фізика та основи техніки. 7-9 класи»
52	«Технології. 5-9 класи»
53	«Інформатика. 5-9 класи»
54	«Здоров'я, безпека та добробут. 5-8 класи»
55	«Етика. 5-6 класи»
56	«Курси морального спрямування. 5-6 класи»
57	«Підприємництво і фінансова грамотність. 9 клас»
58	«Вступ до історії України. 5 клас»
59	«Історія України. Всесвітня історія. 6 клас»

60	«Історія України. 7-9 класи»
61	«Всесвітня історія. 7-9 класи»
62	«Історія України. Всесвітня історія. 7-9 класи»
63	«Правознавство. 9 клас»
64	«Мистецтво. 5-8 класи»
65	«Музичне мистецтво. 5-8 класи»
66	«Образотворче мистецтво. 5-8 класи»
67	«Фізична культура. 5-9 класи»
68	«Робототехніка. 7-9 класи»
69	«Економіка і право. 9 клас»
70	«Арт-технології. 7-9 класи»
71	«STEM-lab. 7-9 класи»
72	«Мистецтво та література. 8-9 класи»